JUSTIȚIA și SLUJITORII EI

LA ÎNCEPUT DE AN NOU

Conducerea ziarului „Universul" — acest organ de largă răspândire populară — a consacrat o pagină întreagă Justiției și slujitorilor ei, tocmai în epoca elaborării legilor care vor da Justiției românești o nouă așezare.

La a zecea apariție a acestei pagini și cu prilejul începutului unui nou an, în cursul căruia reforma justiției va fi terminată, trecându-se la aplicarea ei — nu este fără folos să facem o apreciere asupra rezultatelor de până acum ale acestei inițiative

Pagina a îndeplinit funcțiuni multiple. In primul rând cetățenii din cele mai îndepărtate colțuri ale țării au avut posibilitatea de a se informa cu privire la principiile reformei justiției și la mersul lucrărilor pentru înfăptuirea ei. Juriști dintre cei mai de seamă, membri ai Comisiunilor de elaborare a proiectelor au găsit răgazul necesar pentru a împărtăși opiniei publice considerațiuni teoretice și practice care au îndreptățit revizuirea vechilor instituțiuni. Articole ca ale d-lor: Prof. Eugen Herovanu, Consilier Traian Broșteanu, Președinte Ilie Stoenescu, Consilier Mihail Zeleș, Președinte I. David, Prim-Președinte D. Capră, etc., precum și extrasele dintr'un „Memoriu" prezintat Ministerului Justiției de către d. Procuror Radu Manolescu, au dat paginei de față un prestigiu deosebit, prin valoarea lor științifică.

Această pagină nu s'a limitat, însă, la un rol pur informativ, acela de a difuza în rândurile cetitorilor idei și știri. Ea a constituit, în acelaș timp, o tribună, dela care, cu toată libertatea toți cei interesați, juriști emeriți sau justițiabili, și-au putut spune cuvântul, prin interesante propuneri sau considerațiuni critice, care au făcut obiectul unei serioase cercetări din partea celor însărcinați a întocmi nouile legiuiri.

In această privință vom menționa prețioasa colaborare a d-lor: Președinte Teodor Tănăsescu, Președinte Ștefan Tedorescu, Demonstene Botez, Consilier C. Sinevici, Consilier G. Bărgăuanu, Procuror Radu Dimiu, Liviu Teclu, Camille Gall, Radu Economu, Ecat. Lipovanu, I. Păunescu-Cârcea, P. Tănăsescu, Dr. I. Sava, Mihai T. Popovici, etc. — precum și numeroasele sugestii, care au văzut lumina tiparului la rubrica „Cetitorii ne scriu".

Prin aceasta, ziarul „Universul" a contribuit la elaborarea în spirit profund democratic a normelor menite să dea instituției românești o nouă structură — așa cum a preconizat d. Ministru al Justiției, prof. L. Pătrășcanu și cum a constatat după votarea legii pentru organizarea judecătorească, d. Ciprian Rațiu, Secretarul General al Ministerului, chiar în coloanele acestei pagini.

Un mare interes, deasemeni, a prezintat pagina de față atât pentru Comisiunile legislative, cât și, în genere, pentru publicul cetitor, — prin informațiunile asupra organizării judiciare în U.R.S.S., și a spiritului justiției sovietice, cuprinse în articolele d-lor Prof. A. I. Denisov, Prim-Președinte Gh. C. Stere, Decan C. Paraschivescu-Bălăceanu, av Doru Gherson-Pavel, etc., articole care au constituit un important isvor de inspirațiuni pentru autorii reformei.

Viața și activitatea slujitorilor justiției, magistrați, avocați și funcționari judecătorești, organizați în Sindicate profesionale, nu au putut rămâne străine preocupărilor acestei pagini, în care cetitorii au găsit interesantele dări de seamă publicate de d-nii: Judecător I. Pantelimon și grefier G. Diamandi.

In sfârșit, pentru a pune la îndemâna cetitorilor gazetei lămuriri utile și autorizate în privința legilor de cea mai curentă aplicațiune, — au fost publicate extrase din avizele Comisiunilor consultative instituite de Ministerul Justiției pentru aplicarea legii chiriilor și a legii sabotajului economic.

La trecerea în revistă a colaboratorilor acestei pagini, nu ar putea rămâne nerelevat în chip particular condeiul alert și neobosit al d-lui av. Hugo Friedmann, care într'o formă atrăgătoare a scris articole pline de miez despre dreptul de apărare, baroul sovietic, organizarea judecătorească și codul de procedură civilă.

Bilanțul acestei scurte activități, se încheie la începutul unui an nou, în care se va desăvârși orânduirea pe noui temeiuri a justiției românești.

Aplicarea pe teren a reformei, face ca pagina să-și păstreze utilitatea, — ea continuând a rămâne și pe viitor deschisă tuturor acelora cari înțeleg a contribui prin scrisul lor la promovarea unei justiții cu adevărat democratice, în folosul poporului.

Drept civil și cod civil

de **VASILE V. LONGHIN**
Consilier onorar la Curtea de Casație, avocat.

Un filosof francez care caracterizează spiritul sec. al XVIII-lea ca un spirit geometric, condus de rațiunea pură. Urmând metoda matematică s'a căutat astfel să se deducă drepturile omului dintr'o simplă afirmație primordială, considerată ca un fapt necontestat.

Aceasta explică cum sec. al XVIII-lea a reușit să dea o formă completă și definitivă conceptului de drept natural, schițat numai în filosofia stoică și în dreptul roman clasic.

Se vorbea de drepturile omului care sunt alienate de bunăvoe de proprii lor deținători, printr'un contract liber. Societatea nu este superioară indivizilor. Fiecare individ are un drept intangibil care este sacru pentrucă e conform cu rațiunea. Individul, deci, ar urma, să se bucure de o libertate deplină, în măsura în care nu a abdicat contractual dela drepturile sale în favoarea societății.

Intr'o asemenea concepție, dreptul fiind privit ca un produs al rațiunii umane, înseamnă că depinde de voința legislatorilor pentru a fi realizat după principiile gică și practică a necesității de rațiunii, de unde consecința locodificare.

Produsul legislativ cel mai tipic al raționalismului filosofic și juridic al sec. al XVIII-lea, trebue considerat codul civil francez, codul Napoleon, menit să consfințească problemele puse și rezolvate de revoluția franceză.

Principiile acestui cod au avut mult timp valoare de dogmă, ele fiind deduse dintr'o sursă unică și absolută care e rațiunea. Se urmărea cu minuțiozitate textul, pentru descoperirea intenției legiuitorului. Astfel, dreptul civil se confunda cu codul civil.

Astăzi, însă, este unanim admis că în elaborarea codului civil s'a pornit dela niște ipoteze false străine de analiza științifică a fenomenelor sociale.

Realitatea arată că singura sursă adevărată a dreptului este constiința unității sociale, interdependența dintre membrii unei societăți.

Regulele de drept se nasc, deci în afară de voința individului, ele sunt obiective în sensul că sunt impuse de comunitate, într'un anumit spirit și cu un anumit scop. Valoarea juridică a legii rezidă în conformitatea ei cu regula de drept obiectiv. Legea pozitivă trebue să corespundă unei utilități sociale și să permtă judecătorului să dea sensul adevărat al unui text, în raport cu necesitățile sociale.

Din această cauză, nici nu există o diferență fundamentală între lege și jurisprudență. E o simplă diferență de procedeu tehnic.

Un cod civil, pentru a nu fi în conflict cu viața socială și cu evoluția dreptului, trebue să dea posibilitate judecătorilor de a adapta oricând textele, regulelor de drept obiectiv.

REDACTAREA MOTIVELOR DE RECURS

— Art. 97 din Legea Curții de Casație —

de **G. BARGAUANU**
Consilier la Curtea de Casație

Cu puțin timp în urmă, d. Radu Dimiu, procuror la Curtea de Casație, a scris în această pagină câteva considerațiuni generale pline de interes despre redactarea actelor în justiție. Problema ridicată de d-sa este prea importantă pentru a nu fi relevată și chiar pentru a nu se insista asupra ei.

Din practica judecătorească de fiecare zi, s'a observat că foarte multe procese se nasc și se rezolvă alături de adevăr, din pricina formulelor juridice exprimate într'un stil eliptic sau echipoc, departe de o înțelegere normală în bună limbă românească. Judecătorul — în căutarea soluției drepte — este chemat, în asemenea cazuri, să interpreteze și să ghicească care ar fi fost gândul părților sau înțelesul propozițiilor, în momentul redactării actului și cine știe dacă, cu toată străduința întrepretului, dreptatea ajunge să iasă la lumina zilei!

In rândurile ce urmează, mă voi ocupa de redactarea motivelor de recurs în materie civilă, în fața Curții de casație.

Se știe că instanțele de casare sunt create pentru a se exercita un control asupra hotăririlor judecătorești pronunțate de instanțele de fond. Judecătorii de fapt dela aceste instanțe sunt aceia, care în limita probelor administrate, de părți, stabilesc faptele procesului, asupra cărora decid, aplicând principiile și normele de drept. Instanța de casare, care nu are chemare să verifice faptele, cercetează numai viciile hotăririi redactate de judecătorii fondului, din punctul de vedere al aplicării legii și principiilor de drept, iar în ceiace privește faptele numai dacă s'au comis erori grosiere, sau denaturări cu ocazia interpretării actelor din dosar.

Legea actuală pentru Curtea de Casație prevede în art. 62 și urm. în ce împrejurări se poate cere casarea unei hotăriri, arătând și cum trebue să se formuleze motivele de recurs.

Acestea — spune art. 64 — vor trebui să fie formulate în prima parte sub formă enunciativă cu totul rezumată, indicându-se numai textul de lege ori principiul de drept violat și în ce sens anume, iar în a doua parte să urmeze desvoltarea și argumentarea.

Se observă, însă, că cerința clară a legii nu este ușor de îndeplinit. Că — dimpotrivă — mai ales în materie civilă este necesară o deosebită perspicacitate și o pregătire juridică specială a aceluia care atacă o hotărire, pentru a observa mai întâi viciile de formă și fond ale hotăririi, și apoi pentru a formula și concretiza criticile pe care înțelege să i le aducă.

Deaceia, în mai toate recursurile, apar ca redactori ai motivelor și susținători a lor, prețioșii auxiliari ai justiției, — avocații.

Ținând seamă tocmai de această împrejurare, legiuitorul a voit să dea o garanție părților care își încredințează interesele avocaților, în fața supremei instanțe și prin partea finală a art. 97 din legea Curții de Casație a prevăzut că atunci când motivele de recurs sunt redactate de avocații dela instanțele de fond, aceștia să fie definitivi și să aibă o practică efectivă a profesiunii de cel puțin trei ani.

Se pare însă că această cerință impusă redactorilor motivelor de recurs, când aceștia sunt și avocați, nu este îndestulătoare. S'a remarcat că sunt numeroși aceia care nu dau destulă atenție technicei absolut necesară pentru recursuri în raport cu cerințele legii în materie, iar alții păcătuesc — când e vorba de desvoltarea motivelor de casare — prin utlizarea unui stil prolix și cu totul lipsit de claritate. Am văzut recursuri, în cauze simple — cu câte 8—10 motive desvoltate inutil pe 10—15 pagini, din citirea cărora, cu cea mai mare bunăvoință, — nu se putea descifra ce anume a voit să spună cel ce le-a scris.

Când părțile însăși — necunoscătoare în ale dreptului — își redactează motivele, soarta recursurilor este mai dinainte prevăzută. Ele se resping, de cele mai multe ori, pentru lipsuri formale, sau pe împrejurarea că în loc de motive de drept, se relevă chestiuni de fapt, care nu pot fi cercetate și apreciate de Curtea de Casație.

Ceiace este mai grav însă, este că chiar în cazuri în care motivele sunt redactate de avocați care îndeplinesc condițiile cerute de art. 97 sus citat, soluționarea dreaptă a cauzei este îngreuiată de formularea adeseori greșită a criticilor ce se aduc hotăririi atacate, sau de redactarea lor într'un stil de neînțeles.

Iată — cu titlu de exemplu — cum într'un motiv de recurs se cere proba cu martori în fața instanței de casare:

„Convenția dintre părțile litigante s'a desființat în mod verbal și în fața martorei M. V. neascultată până azi de instanța competentă. Cerem ca să binevoiască onorata Curte a admite ascultarea ei prin comisie rogatorie etc."

Un exemplu de redactare, luat la întâmplare:

„Noi cu piritul din 8 Iunie 1942 am încheiat un act bazat pe disp. art. 62 din codul comercial ardelean efecte căruia conf. dispozițiilor legii 389/43 art. 22 se aplică legii imperiul căreia convențiunea s'a născut și deci principiile de drept din codul civil român arătate de onorata curte de apel nu-și au aplicațiunea cu atit mai mult cât convențiunea încheiată pe baza legii comerciale ardelene art. 62 ar fi valabilă dacă ar opera nulitatea isvorită din faptul că a lipsit consimțământul adevărat a uneia dintre părți și astfel dacă actul nu ar trebui să fie considerat ca simulat și că încheerea lui s'a făcut exclusiv pentru a masca actuala avere a reclamantului". După citirea frazei care desvoltă astfel un motiv de recurs, e greu de spus cam ce'ar putea înțelege judecătorul chemat să hotărască asupra justei aplicări a legii în cauză.

Se învederează așa dar, că în actuala legislație, redactarea motivelor de recurs în bune condițiuni cere o adevărată specializare în materie și că la cerințele art 97 din legea Curții de Casație ar trebui adăogată mai ales obligația unei pregătiri corespunzătoare.

Cu ocazia modificării legislați[illegible] credem că se va găsi formula [illegible] garantând interesele avocaț[illegible] ocrotească și pe acelea ale [illegible] cimațiilor celor mulți și an[illegible] beți.

ASISTENȚA JUDICIARĂ

de **ILIE STOENESCU**
Președinte la Curtea de Apel București

Unul din postulatele de bază ale unei Justiții democratice este organizarea ei în așa fel încât să asigure protecția drepturilor tuturor membrilor colectivității, cari să aibă acces la organele judiciare ori de câte ori nevoia o cere. Democratizării aparatului judecătoresc trebue să-i corespundă o democratizare structurală a mecanismului judiciar, care să fie astfel pus la dispoziția masselor populare în care setea de dreptate se resimte cu mai multă intensitate.

In timpurile străvechi, justiția îmbrăca o formă sacramentală magico-religioasă, fiind secretul unei caste, care făcea din acest monopol o armă pentru a-și asigura stăpânirea asupra poporului ignorant. Este cunoscut scandalul provocat la Roma de divulgarea formulei acțiunilor de către libertul Cneius Flavius. In dreptul modern, dimpotrivă, cunoașterea legii este o condiție esențială pentru aplicarea ei, alături de principiul egalității tuturor în fața legii și de dreptul oricui, indiferent de categoria socială din care face parte, de a îndeplini funcțiunile judecătorești. Prin ultima reformă înfăptuită în organizarea judecătorească s'a adâncit și mai mult democratizarea justiției, deoarece o parte din personalul judecătoresc, urmând a fi recrutat nemijlocit din popor, nu mai este supus condițiunilor de studii și stagiu care crease în fapt un aparat funcționăresc de specialitate. Sperăm și credem că prin această reformă nu va fi știrbit prestigiul și încrederea în împărțitorii Dreptății, fără o hotărire, chiar dreaptă, nu se impune cu puterea de nediscutat a lucrului judecat.

Opera de democratizare a Justiției, însă, mai trebuie să atingă și o altă latură de o mare importanță socială. Nu este suficient ca judecătorul, prin modul său de recrutare și poziția sa, să prezinte garanția obiectivității și să fie receptiv la curentul de justiție socială, nici ca legea să asigure egalitatea tuturor în fața ei, mai este necesar și ca, în mod practic, oricine are nevoie de protecția legii, să poată solicita, chiar dacă este lipsit de mijloace materiale, fie când, ca reclamant, recurge la judecată pentru a i se respecta dreptul violat, fie când, ca pârît, trebuie să se apere.

Justiția este un serviciu public și, alături de apărarea ființei țării, este cea mai înaltă funcție a Statului. Este firesc ca o parte din cheltuiala inerentă întreținerii aparatului judecătoresc să se recupereze direct — sub forma taxelor și impozitului — dela cei cari recurg la procedura judiciară, însă justițiabilul care nu poate plăti are dreptul la asistența judiciară, altmintrelea ar fi o denegare de dreptate, echivalentă cu condamnarea unui nevinovat.

In cursul judecății chiar, inegalitatea materială a părților poate fi de natură să altereze principiul echilibrului procesual și să facă astfel ca balanța să încline de partea aceluia care este mai abil și dispune de o apărare mai activă în dauna adevărului juridic. Complexitatea vieții moderne a introdus în mod necesar în mecanismul procesului un formalism inevitabil, a procedură greoaie și plină de curse și obstacole; lupta judiciară este grea și nu totdeauna dreptatea învinge. Deaceea, încă un postulat al nouilor concepții de organizare a Justiției este rolul activ al judecătorului, care, prin intervenția sa directă în duelul judiciar, trebuie să asigure echilibrul, pentru a face să triumfe adevărul. Art. 7 al codului de procedură sovietic impune expres judecătorilor această obligație de a protegui direct partea a cărei apărare este mai slabă, căci el nu este un simplu arbitru, ci are conducerea procesului chiar atunci când sunt în joc numai interese private.

Ambele aceste postulate au fost avute în vedere la făurirea nouei legislații procedurale. Rolul activ al judecătorului este reglementat prin texte exprese de lege. Asistența judiciară formează în proiectul elaborat de comisiunea prezidată de eminentul nostru procedurist, d. prof. Eug. Herovanu, un întreg capitol. Nu este vorba de o simplă modificare a textului incolor din legea timbrului, care acordă scutirea de taxe celor pauperi, ci de organizarea unei proceduri care, pe deoparte acordă celor lipsiți de mijloace asistența avocațială gratuită, iar de altă parte scutește sau ușurează de obligațiunile fiscale. Se pot acorda și numai reduceri sau eșalonări de taxe. Aprecierea situației materiale este luată dela organele fiscale și trecută instanțelor judecătorești, care au dreptul să facă investigații direct pentru cunoașterea realității. Instanța, pe baza probelor administrate, se pronunță printr'o încheere executorie. Sfera însăși a noțiunii de „pauper" trebuie lărgită și apreciată în funcție de starea familială a părții, de natura litigiului și cheltuelile ce necesită; formula invariabilă a unui minim de existență din legea timbrului este defectuoasă, neputându-se adapta la toate situațiunile de fapt.

Noile concepții elaborate reprezintă astfel o perfecționare manifestă a dreptului nostru procesual, punând la îndemâna părților un mecanism mai suplu și, ca atare, mai potrivit pentru realizarea unei opere efective de justiție.

DESPRE NECESITATEA UNEI REGISTRATURI LA SEDIILE SECUNDARE ALE JUDECĂTORIILOR

de **STELIANA T. POPESCU**
Magistrat, Judec. VIII București

Compunerea și funcționarea instanțelor noastre judecătorești a suferit modificări considerabile în cursul timpului, cu scopul de a le pune în acord cu spiritul și mentalitatea societății în permanentă prefacere.

Dela Inaltul Divan din zilele lui Vodă Bibescu, al cărui președinte, marele ban Tudorache Văcărescu, zis ban Furtună, ne povestește Ion Ghica, fiind om iute la fire și supărăcios, când îl ineca necazul își lua fesul din cap și asvârlea cu el în împricinatul care îl scosese din fire și până la instanțele de judecată constituite cu asesori populari, distanța este apreciabilă.

Astăzi ceiace trebue să ne preocupe este grija de a împărți dreptatea nu atât după norme abstracte cari pot duce la nedreptăți în fapt, cât după un simț comun de dreptate mai apropiat de realități, mai descătușat de formalități și decăderi, curățit de arsenalul de excepțiuni, nulități și incidente, cari sunt o adevărată erupțiune maladivă în cursul unui proces.

Forma trebue să-și recapete sensul ei real și care îi legitimează existența, aceea de a garanta drepturile părților și de a constitui o pavăză contra abuzurilor. Ea nu trebue să mai fie ceeace uneori ajunsese și anume un mijloc de a decade pe partea potrivnică din drepturile de fond.

Formele după care se împarte dreptatea trebuesc simplificate, în special pentru populația rurală, care, mai puțin cunoscătoare a imensului număr de prescripțiuni legale, poate cădea ușor victimă complicațiunilor unui proces, văzându-și dreptul pierdut pentru cine știe ce formalități pe care nu s'a priceput să le îndeplinească.

Un început s'a făcut prin noua lege de organizare judecătorească, care, din acest punct de vedere, a realizat pentru săteni o ușurare considerabilă dintr'un dublu punct de vedere. A frânat excesul de formalism prin constituirea instanțelor de judecată rurale cu asesori lor de judecată rurale cu asesori în toate materiile contencioase. A apropiat instanțele de judecată de justițiabil prin stabilirea de sedii secundare ale judecătoriilor rurale, unde vor funcționa completele de judecată un anumit număr de zile pe lună.

In legătură cu această ultimă realizare, atragem atențiunea asupra unei dificultăți care ar putea anihila în practică avantajul apropierii justiției, creiat prin aceste sedii secundare. Este problema registraturii, a primirii cererilor de chemare în judecată și a tuturor celorlalte cereri legate de existența unui proces.

Cum se va organiza această registratură și unde va funcționa, este de un interes esențial pentru reușita realizării acestor sedii judecătorești secundare.

Dacă se pleacă dela principiul că întreaga arhivă și registratură a judecătoriei să fie concentrată la sediul principal, atunci avantajul acestei descentralizări a justiției se reduce la foarte puțin pentru justițiabil.

Intr'adevăr, să luăm cazul practic al unui sătean care vrea să pornească un proces oarecare. Trebue să întocmească o cerere pe care s'o ducă la distanță de câtiva zeci de kilometri poate, până la sediul principal al judecătoriei, unde s'o înregistreze și să capete termen de judecată. Acolo află că la această cerere trebue să atașeze unele acte. Se întoarce pentru a-și procura actele și înainte de termenul de judecată mai face un drum la sediul principal al judecătoriei pentru a le depune la dosar în vederea comunicării.

La ziua judecății, vine judecătorul la el, la sediul secundar respectiv.

Dar dacă omul e nemulțumit cu hotărirea ce s'a dat în pricina lui și vrea să facă apel sau recurs, trebue să ia din nou drumul lung până la sediul principal al judecătoriei, pentru a depune petiția prin care exercită calea de atac.

In această ipoteză, crearea sediului secundar l-a scutit pe justițiabil de un singur drum din cele patru drumuri pe care trebue să le facă la judecătorie.

Cele de mai sus vădesc necesitatea ca, în vederea ușurării reale a justițiabilului sătean, să se ia măsuri pentru înființarea unei registraturi, a unui birou cât de simplu, care să primească cererile, petițiile, actele, apelurile, recursurile și care să funcționeze permanent la sediile secundare.

Dacă nu este posibilă destinarea unui funcționar judecătoresc, care să stea permanent la fiecare din aceste sedii, să se dea această însărcinare notarului comunei sediului secundar sau secretarului comunal respectiv.

Fără această măsură, ușurarea adusă prin crearea de sedii secundare nu va putea da toate rezultatele dorite.

LĂMURIRI PENTRU APLICAREA LEGII SPECULEI ȘI SABOTAJULUI

Avize ale Comisiunii Consultative din Ministerul de Justiție

Aviz din 27 Septembrie 1947:

In materia legii speculei și a sabotajului, un particular păgubit prin infracțiunea de speculă sau sabotaj se poate constitui parte civilă și în consecință poate să exercite și calea recursului împotriva hotărârii achitatoare a inculpatului.

In primul rând art. 49 din legea nr. 351/945 — azi abrogat prin art. 24 al legii nr. 252 din 15 Iulie 1947 — prevedea dreptul reclamantului, alături de ministerul industriei și comerțului, în caz de clasare, să sesizeze direct instanța de sabotaj, în termen de o lună dela comunicarea clasării, deci i se recunoștea calitatea de parte civilă în proces.

De altfel, sunt infracțiuni de speculă, — precum aceea de vânzare cu lipsă la cântar sau măsurătoare, de vânzare de mărfuri sau produse falsificate sau de altă calitate decât aceea pe care cumpărătorul convenise să o cumpărătorul — care lezează direct pe particular.

In fine, art. 62 al. ultim din legea nr. 351/945, arătând că „prin derogare dela art. 495 pct. 4 din codul de procedură penală recursul Statului investește instanța de casare și cu acțiunea penală chiar dacă reprezentantul Statului nu a cerut despăgubiri civile", dovedește că persoana lezată în materie de speculă și sabotaj se poate constitui legalmente parte civilă și în această calitate poate să uzeze de căile de atac acordate de legiuitor.

Bine înțeles că sunt aplicabile în materie și dispozițiunile art. 495 pct. 4 al. 2 și 3 potrivit cărora recursul părții civile poate în anumite cazuri să promoveze și acțiunea publică, tinzând astfel la condamnarea unui inculpat achitat.

Aviz din 26 Septembrie 1947:

Membrii ministerului public nu pot extinde în instanță rechizițiunile lor și asupra altor persoane decât acele trimese în judecată și nici asupra altor fapte decât acele pentru care infractorii au fost trimeși în judecată, prin încheierea magistratului delegat la Controlul economic; ei vor putea, însă, cere instanței de judecată să dispună trimiterea dosarului la Direcția Generală a Controlului economic sau la Serviciul județean de control economic respectiv, pentru ca magistrații delegați pe lângă aceste autorități, să dispună ei singuri asupra extinderii acțiunii publice.

In adevăr după litera și economia legii nr. 252 din 15 Iulie 1947, pentru organizarea controlului economic, dreptul de a instrumenta, de a cerceta și trimite în judecată pe vinovați, aparține exclusiv magistraților delegați de ministerul justiției și însărcinați anume cu urmărirea infractorilor, legea instituind un adevărat monopol în ce privește dreptul de urmărire în materie de speculă și sabotaj în favoarea organelor Direcțiunii Generale a controlului economic din ministerul industriei și comerțului și a Serviciilor județene pentru controlul economic, excluzându-se, cu privire la aceste infracțiuni speciale — și în privința oricăror alte infracțiuni cu caracter economic prevăzute de orice lege — competința obișnuită a organelor poliției judiciare prevăzute de dreptul comun, inclusiv competința Parchetelor.

In concluzie, instanța de sabotaj odată sezisată, este în măsură și obligată să judece numai persoanele și faptele din încheierea de sesizare, fără a putea proroga urmărirea și asupra altor persoane sau fapte la cererea procurorului, ci numai la cererea magistratului delegat cu controlul economic.

Aviz din 26 Septembrie 1947:

De impunitatea acordată de legiuitor comercianților, particularilor sau industriașilor cari, fiind deținători clandestini de mărfuri ascunse fără facturi sau cu facturi fictive, declară stocurile lor în termen de 15 zile dela data publicării legii în forma prevăzută de art. 1 al 4, 5 și 6, beneficiază numai comercianții, industriașii și particularii cari nu au fost descoperiți cu mărfuri sau produse dosite înainte de 19 August 1947, când a apărut deciziunea nr. 21 privitoare la declararea stocurilor de mărfuri.

In cazul când, anterior acestei date, cineva a fost descoperit că avea mărfuri ascunse, indiferent dacă poseda pentru ele facturi reale sau fictive ori nu poseda nici un fel de factură cade sub aplicațiunea dispozițiunilor legale respective, neputând profita de o favoare care a fost rezervată numai acelor cari au făcut declarațiunile prevăzute de legea și de deciziunea amintită mai sus, dar fără ca să se fi făcut, în cauză, vreo constatare, pe timpul când această lege și deciziune încă nu apăruseră.

Din cuprinsul deciziunii nr. 21 din 19 August 1947, cât și din acel al legii nr. 302 din 27 August 1947 pentru declararea stocurilor de produse și mărfuri, rezultă că impunitatea acordată de lege, are ca scop readucerea în circuitul economic normal, a tuturor mărfurilor ascunse, deținute în mod clandestin de către diverse persoane, comercianți sau particulari, fără facturi, cu facturi fictive sau chiar cu facturi reale, scop care nu mai poate fi atins când infracțiunea a fost descoperită anterior publicării legii.

INFORMAȚII

◆ Prin ordonanța din 30 Decembrie 1947 d. prim președinte al Trib. Ilfov a dispus desființarea pe data de 31 Decembrie 1947, a celor 10 secțiuni de sabotaj existente pe lângă acest tribunal și înlocuirea lor cu patru secțiuni, care vor funcționa în următoarea compunere:

La secțiunea I. (pe lângă secțiunea 7-a civ. cor.): d. Adrian Dumitriu ca președinte, iar ca judecători d-nii: Gh. Mănciulescu, dela s. VII-a c. c.; B. Scurtulescu, de la s. I. muncă; M. Sabaru dela s. I muncă; D. Dârdală dela secția II muncă; A. Fărcuțiu dela s. IV-a c. c. și Mircea Duțescu dela s. 7 c. c.

La secțiunea II-a (pe lângă secțiunea 2-a civ. cor.): d. Remus Micșa ca președinte, iar ca judecători d-nii: A. Bujoreanu, dela s. 6-a c. c.; C. Corneliu dela s. 7-a c. c.; Mircea Baiașiu dela s. I-a com.; Petre Roca dela s. II-a com.; Mircea Cristide dela s. 2-a c. c.; Marcela Petrescu dela s. 6-a c. c.

La secțiunea III-a (pe lângă secțiunea 3-a civ. cor.): d. Const. Petrescu, ca președinte, iar ca judecători d-nii: Camille Gall, Eftimie Bujoreanu, Nicolae Matei, Petre Grimalschi, Sanda Lăzărescu dela s. 3 c. c.; Al. G. Ionescu dela s. 4 c. c.

La secțiunea IV-a (pe lângă secțiunea 4-a civ. cor.): d. Gh. Nedelschi, ca președinte, iar ca judecători d-nii: Gh. Ganea, dela s. 6-a c. c.; M. Stănulescu dela s. I-a com.; Mircea Rebreanu dela s. I-a com.; Silvia Plăeșu dela s. 4-a c. c.; Dumitru Niștreanu dela s. 6-a c. c. și Laurențiu Bârzotescu dela S. Not.

Orariul nouilor instanțe de sabotaj va fi după amiază între orele 15—19, putându-se prelungi până la orele 21.

Dosarele nerezolvate dela fostele secțiuni vor fi repartizate la nouile secțiuni înființate pe data de 1 Ianuarie 1948.

PENTRU CHIRIAȘI ȘI PROPRIETARI

Extrase din avizele Comisiunii consultative pentru aplicarea legii chiriilor din Ministerul Justiției

Aviz 20.426 din 1 Noembrie 1947. — In ce categorie de chiriași se încadrează funcționarii publici care sunt și liber profesioniști? **Intrucât legea nu are o dispozițiune specială pentru acest caz, se ține seamă — în primul rând — de calitatea de funcționari publici, astfel că ei se încadrează în art. 6 lit. a din legea nr. 330/1946 pentru reglementarea raporturilor între proprietari și chiriași (A se vedea și avizul următor. — N. R.).**

Aviz 20.710 din 11 Noembrie 1947. — In ce categorie de chiriași se încadrează funcționarii unei persoane juridice de utilitate publică (de ex. un așezământ spitalicesc) care sunt și liber profesioniști (medici)?

Art. 6 lit. a din legea chiriilor arată precis că intră în categoria de chiriași prevăzută de acest text „funcționarii sau pensionarii persoanelor juridice de utilitate publică, dacă nu exercită și o profesiune liberă".

N. R. — Această precizare a textului, numai în ce privește pe liber-profesioniștii care sunt funcționari ai unei persoane juridice de utilitate publică, și lipsa unei prevederi similare pentru funcționarii publici, — a determinat interpretarea, cuprinsă în avizul anterior reprodus, că funcționarii publici se încadrează în art. 6 lit. a, indiferent de faptul că ar exercita și o profesiune liberă.

Aviz 20.707 din 11 Noembrie 1947. — Ce chirie plătește un funcționar public, care este și liber profesionist — medic — pentru cabinetul său medical, instalat în altă parte decât locuința?

Funcționarul public, care e și liber profesionist — medic — se încadrează în categoria de chiriași prevăzută de art. 6 lit a, din legea chiriilor, însă numai în ce privește locuința; pentru cabinetul său medical, instalat în altă parte decât locuința, se va plăti chiria potrivit art. 7, lit. b, din aceeași lege.

Aviz 21.376 din 20 Noembrie 1947. — In ce categorie de chiriași se încadrează deportații cari sunt și liber profesioniști (dentiști)?

Ei se încadrează între chiriașii prevăzuți de art. 6 lit. a din legea chiriilor, însă numai în ce privește locuința.

Aviz 20.877 din 12 Noembrie 1947. — In ce categorie de chiriași se încadrează funcționarii particulari, cari exercită și o profesiune liberă?

Ei se încadrează în categoria de chiriași prevăzuți de art. 6, lit. b, din legea chiriilor, însă numai în ce privește locuința.

Aviz 20.796 din 12 Noembrie 1947. — Avocații publici sunt considerați funcționari publici, în ce privește aplicarea legii chiriilor?

Avocații publici sunt funcționari publici și — privitor la locuință — se încadrează în art. 6 lit. a din lege.

Aviz 21.162 din 17 Noembrie 1947. — In ce categorie de chiriași se încadrează un invalid de război, privitor la debitul C. A. M. pe care-l exploatează?

Numai în ce privește locuința, invalizii de război se încadrează în art. 6 lit. a din legea chiriilor; privitor, însă, la localurile în care ei țin debitele C. A. M., se încadrează în art. 7 lit. b din lege.

Aviz 21.817 din 1 Decembrie 1947. — Ce chirie va plăti un meseriaș care are atelierul — în care lucrează singur — împreună cu locuința?

Meseriașul care are atelierul — în care își exercită singur profesiunea — în acelaș loc cu locuința, va plăti chiria potrivit art. 6 lit. b din legea chiriilor. Această soluțiune rezultă din art. 6 lit. b, art. 7 lit. b și art. 7 alin. ult.

Aviz 21.619 din 1 Decembrie 1947. — Repatriații din Dobrogea de Sud pot fi asimilați cu deportații?

Nu, — și nici nu există un regim special pentru repatriați, în ce privește aplicarea legii chiriilor.

Aviz 19.970 din 23 Octombrie 1947. — Un pensionar al Statului bulgar beneficiază de prelungirea contractului de închiriere? Poate fi el încadrat în art. 6 lit. a din legea chiriilor?

Cetățeanul bulgar, supus al unui Stat în care Românii se bucură de regimul legal prevăzut pentru naționalii săi, beneficiază de prelungirea contractului său de locațiune, conform art. 3 lit. a din legea nr. 330/1946, mod. prin legea nr. 646/1946. Insă în ce privește calculul chiriei, el nu poate fi asimilat cu pensionarii Statului român, pentru a se încadra în art. 6 lit. a din legea nr. 330/1946, — ci urmează a fi încadrat la art. 6 lit. b, bine înțeles dacă nu exercită o îndeletnicire care să fie prevăzută în restul articolului, pentru alte categorii de chiriași.

Aviz 19.905 din 23 Octombrie 1947. — Ce chirie trebue să plătească medicii, funcționari publici comprimați?

Funcționarii publici comprimați, cari au și o profesiune liberă, se încadrează în ce privește locuința, în aceeași categorie de chiriași ca și funcționarii publici, adică acea prevăzută de art. 6 lit. a din legea chiriilor. Soluțiunea rezultă din disp. art. 9 al Jurnalului Consliului de miniștri nr. 1270/1947, comb. cu art. 6 lit. a din legea chiriilor.

Aviz 20.057 din 29 Octombrie 1947. — Introducerea cererii pentru fixarea chiriei înaintea Comisiei de arbitri apără pe chiriași de eventualele decăderi rezultând din neplata chiriei în termen.

Aviz 20.636 din 7 Noembrie 1947. — Diferite chestiuni în ce privește plata impozitului special.

a) Subchiriașii cari plătesc o parte din chirie proprietarului și o parte chiriașului principal, conform art. 16 din legea chiriilor, trebue să plătească impozitul special pentru întreaga chirie, nu numai pentru cota parte plătită direct proprietarului.

b) Chiriașii de camere mobilate închiriate direct dela proprietar datorează impozitul special și cel pe clădiri numai pentru venitul propriu zis realizat din clădire, adică asupra jum. din chiria întreagă (v. art. 16 alin. 6 din legea chiriilor).

c) Fondurilor de comerț nu li se aplică impozitul special.

d) In ceeace privește contractele în curs de executare, nu se datorează impozitul special de 40% — care se aplică numai pentru contractele prelungite — însă se datorează impozitul de 27% pe proprietăți clădite.

Aviz 20.586 din 5 Noembrie 1947. — Care este contractul ce trebue să fie avut în vedere pentru recalcularea chiriei pe timpul 15 August 1947—23 Aprilie 1948?

Se va avea în vedere ultimul contract încheiat la libera tranzacție (adică fără a se fi impus plafonarea prin vreo lege), indiferent de faptul că, chiriașul ar fi locuit în casă și anterior încheerii acestui contract.

Aviz 21.602 din 26 Noembrie 1947. — Cum se stabilește chiria la apartamentele rechiziționate cu lingerie, covoare, ustensile de gospodărie și bucătărie, pentru armatele aliate?

Chiria se va stabili de autoritatea care declară rechiziționate aceste imobile, în conformitate cu dispozițiunile legii speciale pe baza căreia se face rechiziția, — urmând, bineînteles, ca ea să nu depășească plafonul prevăzut de art. 8 din legea nr. 330/1946.

Aciz 19.983 din 24 Octombrie 1947. — Jurnalul Consiliului de miniștri nr. 1270 din 3 Octombrie 1947 se aplică, în ce privește normele de calcularea chiriei, și contractelor în curs de executare, dacă nu s'a plătit chiria respectivă înainte de 11 August 1947.

Aviz 20.711 din 12 Noembrie 1947. — Chiriașul unei camere mobilate trebue să contribue la plata cheltuelilor de întreținere?

Da. — El nu e obligat a contribui, însă, în cazul când ar avea un contract în curs de executare (adică nu ar locui în temeiul unui contract prelungit conform legii chiriilor) și acel contract ar stipula că plata acestor cheltueli de întreținere intră în chirie.

Aviz 20.214 din 1 Noembrie 1947. — Prin raport cu dispozițiunile J. C. M. nr. 1270/1947, cum se consideră un contract care poartă o dată anterioară celei de 26 Octombrie 1940, termenul locațiunii începând, însă, dela această dată?

Potrivit J. C. M. nr. 1270/1947, se ia în considerare data încheerii contractului, astfel că — în speță chiria se va calcula conform dispozițiunilor privitoare la contractele încheiate înainte de 26 Octombrie 1940.

N. R. — Această soluțiune respectă litera J. C. M., art. 2 și 3 vorbind de contracte „încheiate" înainte și după 26 Octombrie 1940. Or, contractul se încheie în momentul acordului de voințe, constatat prin data actului. Pe de altă parte, soluționarea corespunde și cu rațiunea care a determinat instituirea unor regimuri deosebite după data încheierii contractelor, și anume că în alte condițiuni economice s'au încheiat contractele până la 26 Octombrie 1940 (indiferent de data la care locațiunea urma să înceapă), față de cele încheiate ulterior.